

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 " | Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A fehérhátú — 200 és 25 koronás — bankjegyek becserélésének módozatai.

Alulírott pénztintézetek elvállalták a Romániával egyesült területeken lévő, az Osztrák-magyar bank által kibocsájtott és a forgalomból kivont 200 és 25 koronás bankjegyeknek forgalomképes 1000, 100, 50, 20 és 10 koronás bankjegyekre való átcserelését. Az átcserelési művelet a kormányzótanács engedélyével, ellenőrzése mellett, polgári és katonai hatóság közreműködésével a rendes kereskedői gondossággal történik. Az átcserelésre szánt bankjegyek a Romániával egyesített területeken működő bármely pénztintézethez benyújthatók az 1919. július 25-től 1919. augusztus 2-ig bezárólag terjedő időközben a normális pénztári órák alatt, indokolt esetekben 1919. augusztus 4-től augusztus 9-ig bezárólag terjedő póthatáridő alatt is, de már csakis az alább felsorolt fő gyűjtőhelyeken:

A bankjegyek a hátlapon a benyújtó nevének feltüntetésével összeg és pénznem szerint rendezve, azok szária és sorszámot tartalmazó jegyzék kíséretében nyújtandók be. A jegyzék tartalmazza az átadók vezeték és keresztnévét, lakhelyét, a bankjegyek darabszámát, a különböző bankjegyeknek külön-külön való összegezését, a végösszeget, a beadó nyilatkozatát, amelyben elismeri, hogy az átcserelési művelet saját veszélyére történik, hogy a bankjegyek a saját tulajdonát képezik, vagy megbízás esetén azon nyilatkozatot, hogy egy másik román állampolgáré, akinek neve, foglalkozása és lakóhelye is bevezetendő a jegyzékbe.

Az átvétellel foglalkozó pénztintézet a benyújtott bankjegyekről elismervényt ad, mely-

nek visszaadása ellenében fognak a forgalomképes bankjegyek román lebélyegzéssel ellátva néhány héten belül visszaszolgáltatni. Átcserelésre hiányos és sérült bankjegyek is benyújthatók. Nem az Osztrák-magyar bank által kibocsájtott bankjegyek (hamisított bankjegyek) átcserelés tárgyát nem képezvén, amennyiben ilyenek esetleg elnézés folytán valamelyik pénztintézet részéről cserére átvettek volna, úgy azok a benyújtóknak visszaadandók.

Az átcsereléssel kapcsolatos összes kiadásokért, munkálatokért a beváltó és gyűjtőhelyek díjairól a Wienbe szállítás, visszaszállítás személyi és tárgyi költségeiért a becserelési időszak alatt benyújtott bankjegyek összegéből 2%, azaz minden 200 koronás bankjegy után 4 korona és minden 25 koronás bankjegy után 50 fillér hozatik levonásba, míg a póthatáridő alatt benyújtott bankjegyeknél 3 százalékos vonatkozik le. A Wienből visszahozott forgalomképes bankjegyek a kormányzótanács korábbi rendeletének értelmében lebélyegzés alá fognak kerülni a rendeletben foglalt feltételekkel és a megállapított illeték felszámításával. A főgyűjtőhelyek, amelyek a póthatáridő alatt is elfogadják bankjegyeket és amelyek bármelyikéhez továbbíthatók a pénztintézetek által becserelésre átvett bankjegyek, a következők:

Nagyszebenben: Albina takarékos és hitelintézet r. t., a Nagyszebeni földhitelintézet, a Nagyszebeni általános takarékpénztár, a Pesti magyar kereskedelmi bank nagyszebeni fiókja. Brassóban: Magyar általános hitelbank brassói fiókja, Pesti magyar kereskedelmi bank brassói fiókja, Albina takarékos és hitelintézet brassói fiókja, Brassói általános takarékpénz-

tár, Marosvásárhelyen: Albina takarékos és hitelintézet marosvásárhelyi fiókja, Marosvásárhelyi takarékpénztár. Kolozsvárott: Economul takarékos és hitelintézet, Kolozsvári kereskedelmi bank, Vatra takarékos és hitelintézet. Szilágyosomlyó: Silvania hitel és takarékpénztári intézet, Középszolnokmegyei zilahi takarékpénztár fiók. Zilahon: Középszolnokmegyei zilahi takarékpénztár. Nagyváradon: Bihoreana takarékos és hitelintézet, Magyar általános hitelbank nagyváradi fiókja, Pesti magyar kereskedelmi bank nagyváradi fiókja. Szatmáron: Szatmárvármegyei takarékpénztár. Aradon: Victoria takarékos és hitelintézet, Pesti magyar kereskedelmi bank aradi fiókja, Aradmegyei takarékpénztár, Aradi első takarékpénztár, Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár, Aradi polgári takarékpénztár, Aradi ipar és népbank. Szászvárosban az Ardeleana és Vorschussverein pénztintézet fogad el beváltásra fehérhátú bankjegyeket.

Nagyszeben, 1919. július hó 9-én.

„Albina” takarékos- és hitelintézet,
 Nagyszebeni földhitelintézet,
 Magyar általános hitelbank nagyváradi és brassói fiókja.

Megszűnnek a közlélemezési bizottságok.

Már megjelent a kormányzótanács rendelete a rekvirálásról és a lakosság jövő évi ellátásáról.

A rendelet a következőket tartalmazza:

A száz holdon felüli birtokrészek terményét maximális áron elrekvirálják. Ha azonban a száz holdig terjedő birtokrész terménye a tu-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Lemondás.

Legyen az utam
 Hust és lelket fölsebző sivatag,
 Izzó kőelek durván marjanak,
 Amért jövősed megvárni nem tudtam.

Szárnyam törjék le,
 Kietlen szélvész tollanként tépdesse,
 Elgyötrő lángra izenként úgy vesse,
 Amért elvinni nem tudott elédbe.

Soha az ajkam
 Nem hajtom többé pihegő ajakra
 Halk vad sikolyt lefojtva, husba marva,
 Ha a te ajkad marad csókolatlan.

Tikkadt szemembe
 Senkise nézzen; téveteg bus fénye
 Meddő üszökként szálljon semmiségbe,
 A te szemedbe ha nem nézhettem be.

Soha mosolygás,
 Szentelt gyönyörnek szelid oltárlángja
 Ne gyuljon lelkem komor oltárára,
 Ha te nem gyujthattad, ne gyujthasson más.

S üdv, örök élet
 E fáradt lét után engem ha illet
 És akkor sem vezet egymáshoz minket:
 Engem kárhozni hagyj, óh végítélet.

Bodor Aladár.

Bosszu.

Irta: Baáry Elemér.

Munkáslegények voltak. Antal erős, tagbaszakadt fiú, aki félkézzel végezte el azt, mihez más egész testével nekifeküdt. Péter azonban jóval kitartóbb és szorgalmasabb volt, úgy, hogy a munkában rendszeresen együtt haladtak.

Különös gyűlölet tartotta őket össze. Péter apja ugyanis, kinek nagy családról kellett gondoskodnia, miután kérni hiába kért tőlük, egyik inséges időben arra vetemedett, hogy Antaléktól egy nagy kerek kenyeret ellopott. Azok meg rajta ütöttek, bepanaszolták a felügyelőnél, aki az öreg és mindaddig talpig becsületes Pétert a dorgálásával nyilvánosan megszégyenítette és nagy nyomoruságukban a kenyér árát is elő kellett teremteniök. Azóta gyűlölik Péteréknél az Antal szivtelen családját, az meg már kis korától fogva megszokta; hogy lenézze őket.

Ha valami elveszett a munkások között, Antal gyanusan nézegette Péternek az ut mellett fekvő kis cókómókját. Péter meg ilyenkor keserűen mutatott Antal felé:

— Majd előteremti az a tolvajt, nem kell félni tőle!

Ahol csak lehetett, megkeserítették egymás életét s talán egyik sem lett volna olyan igyekvő munkás, ha nem akarta volna egyik a másikat felülmulni. Ha Péter dicséretet kapott, Antal gunyos arccal fordult el onnan, ha pedig Antal könnyedén, büszkén hengerített le valami szikladarabot, Péter verejtékes homlokkal nyelvét harapdálva próbált másik olyat kiszakítani s a szégyentől pirosan mormogta:

— Meglehetett erősödni akkora módban.

Ha néhány napig nem volt semmi közöttük, Antal a közös déli vagy estéli eszegetésnél hangosan elkiáltotta magát:

— Van-e mindenkinek kenyere?

S Péter arca ilyenkor elsötétült.

Marica egy tavaszi napon került közérjük. Taligáján vidáman hordta a köveket, míg formás teste lágyan ringott a járásnál s kis ajkán állandó mosoly ült. Mosolygott, ha szombatoként átadták a bérét, ha csapta az eső, ha sütötte a nap. Mosolygott a felügyelőre,

lajdonos használatára nem elegendő, akkor a száz holdon felüli rész termésmennyiségéből vissza lehet tartani annyit, hogy minden családtag és alkalmazott részére fejenként és havonként huszonöt kgr., a mezőgazdasági munkások részére holdanként harminc és vetőmagnak (az 1918-ban, illetve 1919-ben bevetett területek alapul vételével) holdanként száz kgr. gabona, minden sertés részére kétszáz, malacok részére száz kgr. árpa, lovak részére naponta négy kgr. zab maradjon.

Az emberi táplálkozásra szolgáló terményeket csak élelmicikkül szabad felhasználni.

A megállapított maximális árak a következők: buza 120, rozs, árpa, zab 110 korona. A kukorica árát későbbben állapítják meg.

A száz holdon aluli területek terménye szabad kereskedelem tárgyát képezi, azonban két zsáknál nagyobb mennyiségnek vasuton szállítása csak szállítási engedéllyel történhetik.

A nagyban való gabonakereskedelem tiltva van és a kormányzótanács hatáskörén kívül eső területekre gabonát kivinni tilos.

A jelenleg működő közvélelmezési bizottságok augusztus 1-jével megszűnnek és hatáskörüket új bizottságok veszik át, amelyeknek elnöke a főispán vagy a polgármester, két tagját pedig a prefektus előterjesztésére a kormányzótanács nevezi ki.

A bizottság a kormányzótanács közvélelmezési ügyosztályának lesz alárendelve és általában a lakosságnak minden nélkülözhetetlen cikkel való ellátásáról gondoskodik.

A vásárlásra utalt lakosok gabonaellátása a rekvirált mennyiségekből történik, később megállapítandó árak mellett.

A rendelet áthágását a gabonaneműeknek maximális áron való rekvirálásán kívül kétszáz ezer koronáig terjedhető pénz-, vagy hat hónapig terjedhető fogházbüntetéssel büntetik.

Akik megértik és átérzik a mai idők szavát.

A tisztviselők szomorú állapotával nem egyszer foglalkoztunk e lap hasábjain. Az állami és köztisztviselők helyzetén a háboru alatt a mindenkori kormányok drágasági pótlékkal, ruhasegélyekkel stb.-vel igyekeztek javítani. A magántisztviselők azonban szomorú sorsra jutottak. Bankok, s más pénzüzetek,

vállalatok még azt sem adták meg tisztviselőiknek, amit a köz- és állami tisztviselők megkaptak. A tőke szolgálatában álló tisztviselők nagy tömegeinek jó része szervezetlensége folytán csak morzsákon tengeti életét. Van pénzüzet még ma is, ahol az egyesek havi fizetése alig éri el a 4—500, legfeljebb 600 K-át. Ezt is csak a jobban dotáltak kapják meg.

A szászvárosi pénzüzetek közül az „Ardeleana” és a „Vorschussverein” pénzüzet felismerve tisztviselőinek szomorú helyzetét, belátva azt, hogy a tőke szolgálatában anyagi gondokkal s a mindennapi megélhetés nehézségeivel küzködő tisztviselő az intézet érdekeinek csak hátrányára lehet, rendezte azok fizetéseit, és pedig úgy, ahogy azt a ma, a kérlelhetetlen ma, a maga óriási méretű drágaságával megkívánja.

Az „Ardeleana”-nál történt rendezés ez: Igazgató évi fizetése volt összesen 10080 K, ma 25000 K

Ügyész	10710 K	„	22700 K
Főkönyvelő	6615 K	„	21400 K
Pénztáros	6450 K	„	19400 K
Könyvelő	5310 K	„	15400 K
„	5070 K	„	15000 K
Tisztviselő	2760 K	„	12200 K
Napidíjas	2160 K	„	3600 K

A „Vorschussverein” a következőképpen rendezte az alkalmazottak fizetését:

Igazgató évi összifizetése volt 11100 K, ma 22500 K

Főkönyvelő	8000 K	„	15900 K
Pénztáros	9100 K	„	17150 K
Könyvelő	6100 K	„	13350 K
Tisztviselő	4800 K	„	11300 K
Nőtisztviselő	4500 K	„	9600 K
Szolga	2100 K	„	4320 K

E számok mutatják, hogy e két pénzüzet igazgatósága szociális feladatának megfelelően intézetének érdekeit szolgálta azzal, hogy alkalmazottainak megélhetését oly szépen biztosította.

Ma 10—15—25 évet szolgáló tisztviselő, akár nő, akár férfi, havi 300—600 K-ból megélni nem képes, hacsak magánvagyonnal nem rendelkezik. Vállalatok, bankok, takarékpénztárak tisztviselői óriási vagyonokat kezelnek, tehát nemcsak munkájukat, hanem hűségüket, becsületességüket, megbízhatóságukat is honorálni kell.

A tőkét szolgáló szellemi proletárok nagy tömege minden bizonnyal tiszteletteljes elismeréssel fog e két pénzüzet előtt kalapot emelni.

A volt monarchia népei és a béke.

Bukarest, július 23.

Az Epoca a következőket írja: Az a hír, hogy az Ausztriával való szerződés készen van s hogy pár nap múlva átnyújtják azt Renner kancellárnak. Ezzel azonban az ausztriai probléma koránt sincs megoldva.

Bármit beszéljenek is azok a népek, amelyek a Habsburgok jogára alatt éltek, bizonyos történelmi hagyományok és Bécs centralizáló törekvései által egyesítve voltak. Közös érdekeik voltak és vetélkedéseiket egy ügyes és hosszas politika semlegesítette és bizonyos harmóniába hozta. Bizonyos, hogy a monarchia összeomlásával egy más életképesebb és igazságosabb szervezet születhet, ez azonban csak úgy valósulhat meg, ha valamely egységes elv alapján vizsgálják és oldják meg az összes kérdéseket, mely elvet azonban a konferencia munkájában hiába keressük, mert a legfőbb tanács az Ausztria-Magyarország örökébe lépett államok problémáinak mindegyikét csak magában vizsgálja és egymástól függetlenül. Egymásután iparkodik azokat megoldani, úgy, mintha a kérdéses országok mindenike valamely más plánján feküdnek. Ennek folytán először Ausztria sorsáról határoz, azután fogja megállapítani békefeltételeit s csak ezután jöhet végre sorra az adriai kérdés.

Ebben az utóbbi kérdésben azonban a kölcsönös megértés egyáltalán nem akar haladni. Sem a nemzetközi vizsgálóbizottság, sem az Adriára küldött három cirkáló, sem az olasz kamarában elhangzott beszédek nem fogják a fiumei incidenseket meg nem történtekké tenni s így könnyen lehet, hogy Tittoni terve nem sikerül. Ez a terv abban állott, hogy a konferencián szenvedett csalódások ellenében Olaszország bizonyos kompenzációkat kért Franciaországtól. Egy oly szabású diplomata, mint Tittoni, nem láthatja ebben a tárgyalások kezdetét.

a munkásasszonyokra és senki sem tudta megállani, hogy vissza ne adja ezt a mosolyt.

Marica mosolya mély keserőséget okozott Antalnak. A nyulánk, bátor nézésű munkás sirt dühében, hogy mindenkinek egyformán jut belőle, Péter pedig boldogan hunyta le szemeit olykor, ha ő rá is esett a sugarából.

— Tudná csak, hogy kire mosolyog! — kiáltotta egyszer Antal Péter felé, ki gyönyörködve nézett a leány után.

Az indulatosan kapta föl fejét.

— Majd véget vetek én már ennek a komédiának! — folytatta Antal. — Te akarsz köznök tolakodni, te tolvaj!

Péter magaslaton állt és tehetetlenül, égő szemekkel bámult le társára.

— Megmondjam, ki az apád? — nevetett lenn a munkás. — Tolvaj, tolvaj és te is az leszel. Tolvaj familia vagy! Tudod?! És Marica megfogja tudni. Tudod?!

Péter most fönt kétségbeesett kiáltással rohant lefelé, magasra emelve csákányát, de abban a percben arra ment a felügyelő s keményen rájuk szólt:

— Micsoda lárma ez? Dolgozni, dolgozni, mindjárt este lesz!

Péter lihegve engedte le karját.

— Majd — sugta oda elfehéredett ajakkal s aztán nem szóltak többet egymáshoz.

— Te mersz engem fenyegetni? — gondolta Antal keserűen. — Majd adok én neked olyat, hogy tudom Istenem nem kelsz fel többet!

* * *

Az őszi sötétedés miatt esténként már tűzfénynél dolgoztak s vacsorájukhoz ott piritgatták a szalonnájukat. Ilyenkor ki-ki a párjával ülte körül a lobogó máglyát, csak a legények huzódtak egymás mellé, akinek még nem volt mátkája s megeredt a tréfa, nevetés. Antal Maricát kutatva a bányák körül, később ért oda s ismeretlen félelemtől kizotatva mogorván ült le helyére. Egyszerre, mintha villámütés érte volna, meglátta, hogy Péter Marica mellett ül s mint a jegyesek szoktak, együtt piritják a szalonnájukat. Szenvedélyesen akart fölgrani, de erősen uralkodva magán, mégis csak ülve maradt és vörös arccal, megsemmisülten bámult a tűzbe.

— Hagyjatok... dörmögte oda a fiuknak, akik évődni akartak vele.

Azok valami lopási esetet tárgyaltak, amiről nem tudták, hogy ki követte el s nagy vigaság között találgatták, hogy ki tehette.

— Tán az öreg Péter! — röhögött az

egyik fickó. — Azon esett meg az ilyesmi.

Mind Péter felé néztek, aki sápadtan ült Marica mellett. Az is fehérré vált, mint a fal s nagy szeméből ijedt, megrémült pillantás rebent a legények felé. Antal ránézett, azután gyors, önkénytelen mozdulattal fölpatlant helyéből.

— Nem igaz! — kiáltotta szinte öntudatlanul, maga sem tudva, hogy miért teszi. — Mert az becsületes ember.

S feltűrt ökleivel mutatta a fiuknak, hogy jó lesz elhinni.

Egyszerre csönd lett, mindnyájan Antal felé bámultak s Péter is zavartan csiszolgatta a bicskáját.

Kis ideig még ott feszengtek a tűznél, de aztán siettek mindnyájan elszéledni, látták, hogy Antallal ma nem jó lesz szóba állni.

Péter meghatva ment hozzá Maricával.

— Antal, bocsáss meg! — mondta és érzékenyen nyújtotta oda a kezét.

Antal dacosan kapta el a magáét.

— Hagyjad — dörmögte. — Nem éretted tettem...

S amint azok odább mentek, karjukkal átfűzve egymást, keserű könnyeken át nézte, milyen édes bizalommal dől Marica a társa oldalához...

Elfogott bolsevikki propaganda hajó.

Stockholm, jul. 22. Nemrégén a finnek elfogtak egy orosz hadihajót, amelyet azután elkoboztak. A vizsgálat ez ügyben megindult s a következő részletek kerültek napvilágra: — Az orosz bolsevikiek a hadihajón több százkiló aranypénzt és milliónál több röpiratot és bolsevista proklamációt helyeztek el, melyek francia, angol, német, román, svéd, szerb, örmény, olasz, kina és japán nyelvekben voltak megírva. A fogságba esett orosz bolsevista tengerésztisztek kijelentették, hogy nem volt szándékuk a Balti tengeren harcot kezdeni, hanem Amerikába akartak utazni, hogy onnan üzzenek széleskörű propagandát a bolsevizmus érdekében. („Dácia“ t. u.)

A 21. és 25. sz. rendelet módosítása.

1. Vétkesnek neveztetnek azok, akik: jóhiszeműen, rossz szándék nélkül, nyilvános helyeken, állomásokon, vonaton, utcán stb. akár igaz, akár képzelt oly híreket közölnek, terjesztenek, megjegyzésekkel kísérik, melyek a hadműveletekre, hadi helyzetre és csapatellátásokra, katonai hatóságok rendelkezéseire vagy bármily más, a román hadsereget illető kérdéseire vonatkoznak.

2. Mindezek büntényt képeznek, a pretorok ítéletét és büntetését vonja maga után s mint első és utolsó fórum, egy évig terjedhető fogházzal és 2000 lei pénzbüntetéssel büntetnek.

Ha a fenti tényeket kémkedési vagy árulási szándékból követik el, az érvényben levő hadi büntető törvények lesznek alkalmazva.

Az erdélyi ellenőrzési zóna parancsnoka: *Marinescu*, ezredes.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A nagyszebeni román kormányzótanács közoktatásügyi ügyosztálya Botean József főreáliskolai tanárt a dévai román állami főreáliskolához igazgatónak nevezte ki.

— **Ezüstlakodalom.** Mahler Ignác dévai műszaki főtanácsos és neje szül. Werner Dóra folyó hó 11-én ünnepelték házasságuk 25. évfordulóját, mely alkalomból a rokonok és jóbarátok melegen üdvözölték a közszeretnek és általános becsülésnek örvendő házaspárt.

— **Eljegyzés.** Wolf Szerénkét Bakonyáról eljegyezte Ringwald Béla Déváról.

— **A debreceni egyetemről.** A volt katonahallgatóknak a nyári pótszemeszterre való beiratkozás végső, meghosszabított határideje is lejárt s dacára az utazás sokféle nehézségeinek, mégis a beiratkozott egyetemi hallgatók száma 210. Ebből: 165 jogász, 29 theologus és 16 bölcsész. A hallgatók mind magyar nemzetiségűek, felekezeti szerint pedig 190 keresztény, 20 izraelita.

— **Reáliskolai beiratások.** A dévai román állami főreáliskolánál a román kormányzótanács közoktatási ügyosztályának rendelete folytán a beiratások az 1919—20. tanévre f. évi augusztus hó 1—15-ig tartanak meg. A beiratási díj minden egyes tanulóra nézve egyelőre 100 korona, mely összeg az iskola igazgatóságának fizetendő be oly feltétellel, hogy az ügyosztály később megállapítván a beiratási- és tandíjat, a fenti összegből fennmaradó többlet az illetőknek vissza térítettik. A beiratások épp úgy történnek, mint az előző években, a tanulók beiratáskor szülőik, vagy irás-

beli meghatalmazás alapján megbizottaik kíséretében az előirt okmányokat (osztálybizonyítvány, születési bizonyítvány és újraoltási bizonyítvány) tartoznak bemutatni; ezeknek hiányában a beiratás nem lehetséges. Déva, 1919. július hó 15-én. A főreáliskola igazgatósága.

— **Mennyi pénzt bélyegeztek le Hunyadmegyében.** A lebélyegzés befejeztetvén érdekes számadatok mutatják, hogy megyénkben a lebélyegzés alá kerülő pénzeket mely vidékről milyen mennyiségben szolgáltatták be. A megyében Szászvároson volt felállítva a lebélyegzési hivatal, amely a megyei összes bankoktól összesen 87 millió 507 ezer 570 K-át vett át lebélyegzés végett. E nagy összeg 1.488.271 drb. papírpénzből állott. Járásonként az eloszlás a következő: A szászvárosi járás 267, a dévai 119, a vajdahunyadi 74, a hátszegi 73, a puji 43, a petrozsényi 58, az algyógyi 24, a brádi 153, a marosillyei járás pedig 68 millió koronát pecsételtetett le. A helybeli bankok utján lebélyegeztetett: az Ardeleanánál 148, a Szászvárosi Takarékpénztárnál 52, Vorschusverein-nél 33, Dáciánál 21 millió korona. A megyei bankok közül a legtöbbet cserélt be: az Ardeleana 148, a brádi Crisana 126, a Szászvárosi Takarékpénztár 52, és a marosillyei bizottság 51 millió koronát. A dévai takarékpénztár 37, a dévai Közgazdasági bank 25, Decebál 25, Piskii takarékpénztár 11 millió koronát cserélt be.

— **Halálozás.** Ferenci Gyula, nyug. főreáliskolai tanár, folyó hó 13-án, életének 72-ik évében, hosszas szenvedés után, Déván elhunyt.

— **Megszüntetik az állami közjegyzőségeket.** Mint Nagyszebenből jelentik, a román kormányzótanács az egyes közjegyzői állásokat azért nem töltötte be, mert az a célja, hogy a magyar állami közjegyzői hivatalokat megszüntesse.

— **Érvénytelenek a magyarországi követelések.** A nagyszebeni kormányzótanács hivatalos lapjában néhány nappal ezelőtt rendkívül fontos rendelet jelent meg, amely azt tartalmazza, hogy akinek a jelenlegi Magyarország területén lakó személylyel szemben fizetési kötelezettsége van, azt nem szabad teljesíteni, sőt még a bankoknak és a cégeknek a magyar területre átutalni sem szabad összegeket.

— **Az aransarkantus vitéz szabadulása.** Vén Zoltán aransarkantus vitéz, ki a polgári életben tanító volt, mint egyszerű tartalékos közlegény vonult be és rövid idő alatt főhadnagy lett, megszerezte az összes hadi kitüntetések és a koronázáshoz aransarkantus vitéznek ütötték. Az elmúlt télen a székely hadosztályba állott be és ott megsebesült. Felgyógyulása után internálták, míg aztán most az igazoltatási időleltével őt is szabadon bocsájtották. Vén Zoltán ismét visszatér régi pályájához és meg is nősült.

— **A helynevek használata a postai küldeményeknél.** A nagyszebeni román kormányzótanács — a postai forgalom megkönnyítése végett — felhívja a román lakosságot, hogy mivel a postai alkalmazottak még nincsenek tisztában a román helységnevekkel, küldeményeiken a román helynév mellé az illető község magyar nevét is tegyék oda.

— **Halálbüntetés az árdrágítók ellen.** A párisi „Le Journal” írja: Basly és Cadot, a Pas de Calais departement képviselői, törvényjavaslatot nyújtottak be a kamarába, amely az áruhámozásokat és spekulánsokat halálbüntetéssel kívánja sújtani.

— **Amerika Magyarországgal kereskedelmi összeköttetésbe lép.** Amerikai szikratávirat jelenti: Amerikában elhatározták a rendes kereskedelmi összeköttetés felvételét Magyarországgal. A cukor, gabonaneműek, festék és vegyszerek behozatala némi korlátozásoknak lesz alávetve. Magától értetődik, hogy a kereskedelmi összeköttetés helyreállítása Magyarországgal csak a béke megkötése után van engedélyezve. Különben is a bolsevistákat nem ismerik el és csak egy stabil magyar kormánnyal állanak szóba.

— **Segédtitkárból turókereskedő.** Dr. Filó Ferenc volt pénzügyi segédtitkár Déván Aradi-ut 27. sz. alatt néhány nap óta turógyúrással és — eladással foglalkozik. Amint értesülünk az új üzlet máris nagy forgalomnak örvend, aminek egyszerű magyarázata, hogy Filó megelégedve a tisztességes üzleti haszonnal, juhsajtját és tiszta juhturóját oly árban hozta piacra, hogy a ritka csemege ismét közfogyasztási cikké vált.

— **A hadisegélyek ügye.** A nagyszebeni román kormányzótanács 605. sz. rendeletével intézkedett, hogy a hadisegélyekre jogosultakat kivétel nélkül írják össze újból az illetékes hatóságok. Mint értesülünk, a kifizetések rövidesen megkezdődnek. A hadisegélyt március elsejétől visszamenőleg fizetik ki.

— **A vasutasoknak állandóan igazolványt kell magukkal hordaniok.** Az Universtul írja: Gyanus egyének a vasutasok ruházatában utazgatnak a megszállott területeken. Hogy ezen egyének üzelmének véget vessenek, intézkedés történt, hogy az összes vasutasoknál igazolvány legyen és éppen olyan ellenőrzésnek legyenek alávetve, mint a többi utasok.

— **A széna ára.** Az ideai szénatermés oly kedvező, amint már régen nem volt. Sok helyen háromszorosa van a tavalyinak. Miután pedig a kereslet és kínálat korlátlanul érvényesülhet törvénye ép itt megmutatja egész terjedelmében a hatását: a szénaárak a dacára magas munkadíjakkal, métermázsánként pl. egyes helyeken 100 koronáról 30—40-re estek.

— **A briliánsok és az angol nők.** A „Daily Mail” írja, hogy Angliában az asszonyok összes vagyonukat, készpénzüket ékszerekbe, gyöngyökbe, briliánsokba fektetik. Az oka ennek az, hogy a háboru alatt könnyen jött a pénz, amelynek értéke a lap szerint nem nagy, a papírpénzt nem értékelik, az üzleteket nem tartják jónak. Ezért az asszonyok jobban szeretik, ha vagyonukat zsebükben, vagy ruhájukon és fülükben viselik. Érdekes tünet ez, amely azt mutatja, hogy az üzleti vagyon a stabil-értékekbe vándorol, de jele annak is, hogy a pénz ideges és nyugtalan.

— **A kínai hazafiak.** A „L'Orient” írja: Egy, a sanfranciscoi jótékonyági társulat elnökéhez Pekingből érkezett híradás jelenti, hogy több kínai hazafi a kínai köztársaság elnökének szemeláttára öngyilkosságot kísérelt meg, amikor az kijelentette, hogy a békeszerződést, amely Santung tartomány Japánnak való átengedését tartalmazza, alá kell írni.

— **Angliából Indiába a levegőben.** A „Viitorul” írja: A „Daily Cronicle” jelenti, hogy az „R. 33.” kormányozható léghajó Franciaországon, Svájcra és Olaszországon át Angliából Indiába megy. Róma és Cairó fölött fog a léghajó elhaladni.

— **Kérelem.** Tisztelettel kérjük t. munkatársainkat és tudósítóinkat, hogy kézírataikat, közleményeiket úgy adják postára, hogy azok legkésőbb péntek délre itt legyenek, mivel technikai akadályok miatt a később érkező kéziratok ugyanazon héten már le nem közzölhetők.

— Amerikai rendőri szolgálat Felső-sziléziában. A „Tribuna“ jelenti Wienből, hogy Felsősziléziába amerikai csapatok érkeztek, melyek a szövetséges államok nevében rendőri szolgálatot fognak teljesíteni.

— Szászvároson közlekedő vonatok. Tövisről érk. a 609. sz. d. u. 1 óra 29 pkr. „ a 611. sz. este 8 „ 51 „ Bukarestről érk. a 605. sz. gyv. éjjel 11 ó. 30 p. Aradról érk. a 610. sz. d. u. 2 óra 07 pkr. „ a 608. sz. éjjel 12 „ 01 „ Párisból érk. a 606. sz. gyv. reg. 5 óra 37 pkr. A 605. és 606. szm. gyorsvonat Bukarest—Páris között közlekedik, a gyorsvonat I-ső osztályára megváltott jeggyel bárki utazhatik. A Tövisről érkező 611. sz. vonat egyelőre mindennap 3 órával később indítatik.

Itt jelezzük, hogy lapunk zártakor kapott értesítés szerint f. hó 25-től kezdve a 609. és 610. számú vonatok további intézkedésig nem közlekednek.

— A „Tavaszi“ 5-ik számában változatos tartalmu s magas nivóju tanulmányok, novellák és versek sorát kapja az olvasó. Dr. Fried János pompás cikkben foglalkozik az a világfeltűnést keltő jelenséggel, hogy Anatole France nem írta alá Romain Rolland békeszózatát. Dénes Sándor Ady Endre egyik ifjúkori kiadatlan versét teszi közzé s érdekesen ismerteti a vers születésének körülményeit. Bernard Shaw Katalinjának 2-ik felvonása mellett Árva Pál, Biró László és Sidney Carton novellát, Zsolt Béla és Ligeti Ernő verset irtak a változatos rovatokkal kibővített számba. A „Tavaszi“ Erdély és tiszántul minden városában kapható.

— Magyar Szó címen egy minden ízében magas színvonalu új szépirodalmi lap érkezik Erdély és a Tiszavidék olvasóihoz. A föltétlen komoly szándéku és ritka gerinces folyóirat köré a vidék valamennyi értékes írója csoportosul. Ma sem a Vasárnapi Ujság, Uj Idők, A Hét, Az Élet, Nyugat, sem más irodalmi lap nem nyújt szellemi szórakozást a magyarnak. Ezeknek a szépirodalmi lapoknak elmaradását van hivatva pótolni a Magyar Szó. Tabéry Géza szerkesztésében, a békebeli pestilapokkal vetekedő kiállításban, halatlan gazdag tartalommal jelenik meg minden vasárnap ez a kitűnő folyóirat. Eddig Juhász Gyula, Emőd Tamás, Kuthy Sándor, Csermely Gyula, Ligeti Ernő, Dutka Ákos, Jávör József, Branyiczky Dezső, stb. stb. eredeti friss írásait, Ady Endrétől Tömörkényig a régebbi nemzedék kevésbé ismert, vagy kiadatlan cikkeit közölte a lap. Legutóbbi számában magyar nyelven első fordítását hozza Dosztojevszkij Karamazov testvérek című nagyszabásu regényének, augusztus hó közepétől pedig illusztrációkkal gazdagon lép a nyilvánosság elé. Örömmel üdvözljük ezt az akaratától duzzadó nagy anyagi áldozatokkal megindult lapot, melynek kettős célja: nem hagyni szellemi vezetés nélkül a magáruitalt olvasót és elősegíteni a vidék magyar íróinak érvényesülését. Az üzleti célok ballasztja nélkül tisztára önzetlen mozzanatokért sikraszállt lapot mindenkinek kötelessége legyen támogatni. A folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala Nagyváradon, Rákóczi-ut 18. sz. alatt van. Előfizetések ugyanoda címzendők, egyes számok pedig bárhol megkaphatók.

Némi iskolaképzettséggel bíró ügyes fiú **lakatos-tanoncnak** felvétetik Rech Károly géplakatosnál. 8 3-3

Üzleti berendezés eladó Romoszi-ut 23. sz. alatt (Hasatschek-féle ház.) 10 3-3

Középiskolai tanulók tanítását vállalja vizsgázott számtan-fizika-szakkos tanárjelölt. Cim a kiadóban. 14

Eladó egy alig használt szabadonfutó kerékpár, cimbalom, gyermekkocsi, szép csecsemő-kelengye, üveg és porcellán-tárgyak Malom-utca 17. szám alatt. 19 1-

Hasatschek Károly
 ✦ építőmester ✦
 Szászváros, Romoszi-ut 23.
 7 3-25

Meghívó.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ XVII. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1919. évi augusztus hó 3-án d. e. 11 órakor tartja a „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.“ helyiségében, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Ha a nevezett napon a részvényesek kellő számban és kellő részvény képviselőben nem gyűlnének össze, akkor az alapszabályok 14. §-a értelmében a közgyűlés 1919. augusztus hó 10-én d. e. 11 órakor a már megnevezett helyen tartatik meg, mely gyűlés a megjelölt tagok és képviselt részvények számára való tekintet nélkül fog határozni a közölt tárgysorozatban felemlített ügyek felett.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és a határozatképesség megállapítása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1918—19. év üzleti eredményéről, a nyereség- és veszteség-számla, valamint a mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása
4. A tisztanyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
5. Netaláni indítványok.

Szászváros, 1919. évi július hó 23-án.

Az igazgatóság.

Megjegyzés. Az 1918—19. évi nyereség- és veszteség-számla, valamint a mérleg, továbbá az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak jelentései a közgyűlés előtt 8 napon át a hivatalos órák alatt a részvénytársaság könyv- és papirkereskedésében megtekinthetők.

Az alapszabályok 11. §-a szerint szavazási jogával csak azon részvényes élhet, ki részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt a „Szászvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság“nál a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig elismervény ellenében — mely igazoló jegyül szolgál — letette.

Egyesült Mozgók

Szászvároson, a „Transsylvania“ szálló nagytermében

E heti műsor:

A királynő nyakéke.

Dráma 3 felvonásban.

A CSITRI.

Színmű 4 felvonásban. A „Star“ filmgyár remeke.

A főszerepekben: LOTH ILA, GÁL GYULA, BÉKEFY L., BECK OLGA.

Helyárak: Páholy (5 személy részére) 15 K, I-ső hely 3 K, karzat (álló) 2 K, földszint II-ik hely 1 K.

Előadások kezdete mindenkor este 8 órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel **A vállalat.**

Uj mosó-, fény- és felsőruhavasaló-üzlet létesült Szászvároson, Uzsoda-tér, Wagner-féle házban. 15 1-2

Eladó ház. Piskin, egy teljesen jókarban levő ház eladó. Ára 20.000 korona. — Tulajdonos Rech Károly Szászváros. 13 1-3

Értesítés!

Van szerencsém a t. kereskedő urak tudomására hozni, hogy a galaci kikötőből egy nagyobb mennyiségű

textil-, kézmű és gyarmatárum

érkezett, u. m.: harisnyák, marchizette, zefir, panama, crep, creton, schiffon, barchet, női- és férfi-divatszövetek, munkásöltönyöknek való kelmék, kávé, rizs, különféle olajszappanok (Sunlicht) stb. és ezeknek nagybani elárusítását (en gross) Szászvároson, a Főtéren levő rak-tár- és üzlethelyiségemben már megkezdtem. Teljes tisztelettel:

JOAN BACIU.

Nagy József
 lakatos és villanszerelő
 Elvállal fenti szakmába vágó mindennemű munkákat. Kapható: villany és csengő felszerelési cikkek valamint izzó-körték 5—50 gyertyafényig.
 Szászváros, Régitemplom-utca 11.
 16 1-5

China-vasbor.
 Elsőrangú minőségű vérképző gyógybor, vérszegények, lábba-do-zók, sáphóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Ára: kis üveg 10 korona, nagy üveg 22 korona. o-o Kapható: DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél Szászvároson. 287 8-12

Szászvárosi Könyvnyomda Részvény-Társaság
 elvállalja bármilyen műveket, folyóiratokat, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek
 bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett